

ИЗВЈЕШТАЈ О РАДУ
(са финансијским извјештајем)
ЈУ НАРОДНА БИБЛИОТЕКА ДОБОЈ
за 2019. годину

Добој, фебруар 2020.

САДРЖАЈ

1. УВОДНЕ НАПОМЕНЕ	1
2. ОСНОВНИ ПОДАЦИ О БИБЛИОТЕЦИ	2
3. ПРАВНИ ОСНОВ ЗА ОБАВЉАЊЕ ДЈЕЛАТНОСТИ	4
4. УСЛОВИ РАДА	4
5. КАДРОВСКА ПОПУЊЕНОСТ И СТРУЧНА ЕДУКАЦИЈА	5
6. НАБАВКА, ОБРАДА И СМЈЕШТАЈ БИБЛИОТЕЧКЕ ГРАЂЕ	6
7. КОРИШЋЕЊЕ БИБЛИОТЕЧКЕ ГРАЂЕ	6
8. МАТИЧНИ ПОСЛОВИ	7
9. ЗАВИЧАЈНА ЗБИРКА	11
10. ИЗДАВАЧКА ДЈЕЛАТНОСТ	16
11. ПРОМОЦИЈА БИБЛИОТЕКЕ И КУЛТУРА ЧИТАЊА.....	16
12. ФИНАНСИРАЊЕ БИБЛИОТЕЧКЕ ДЈЕЛАТНОСТИ	18
13. ЗАКЉУЧАК	19

На основу члана 33, став 2, алинеја 7. и члана 36, став 1, алинеја 3. Закона о библиотечко-информационој дјелатности („Службени гласник Републике Српске“, број 44/16 и 62/18), члана 33, став 1, тачка 4. Статута Народне библиотеке Добој, број 262/09 и члана 25, став 2. Пословника о раду Управног одбора Народне библиотеке Добој, на сједници одржаној _____ године, на приједлог директора Библиотеке, усваја

ИЗВЈЕШТАЈ О РАДУ ЈУ НАРОДНА БИБЛИОТЕКА ДОБОЈ од 1. 1. до 31. 12. 2019. године

1. УВОДНЕ НАПОМЕНЕ

Извјештај о раду Јавне установе Народна библиотека Добој односи се на период од 1. јануара до 31. децембра 2019. године. У њему су садржани сљедећи подаци:

- основни статистички подаци о Библиотеци,
- активности реализоване у извјештајном периоду (услови рада, набавка, обрада и коришћење библиотечке грађе, ревизија библиотечке грађе, матични послови у библиотечкој дјелатности, завичајна збирка, издавачка дјелатност и популаризација књиге, едукација стручних радника и промоција библиотеке),
- подаци о финансијском пословању,
- приједлог мјера за унапређење рада.

С обзиром на то да се библиотечко-информациона дјелатност Републике Српске финансира из буџета Републике Српске и из буџета локалних заједница, које су оснивачи народних библиотека, Народна библиотека Добој има обавезу подношења годишњих извјештаја о раду и Министарству просвјете и културе у Влади Републике Српске и Скупштини града Добоја. С тим у вези, при изради Извјештаја о раду Народне библиотеке Добој за 2019. годину коришћени су:

- Упутство Министарства просвјете и културе у Влади Републике Српске за израду годишњег плана и програма рада, те извјештаја о раду Библиотеке, број 07.030/052-3292/12 од 17.07.2012. године,
- Упутства о изгледу и садржају програма рада и извјештаја о раду буџетских корисника чији је оснивач општина (сада Град) Добој.

Дакле, при изради Извјештаја о раду за 2019. годину, комбинована су наведена упутства, како би се једним документом задовољиле потребе и захтјеви обје стране.

2. ОСНОВНИ ПОДАЦИ О БИБЛИОТЕЦИ

Градска библиотека у Добоју почела је са радом 9. маја 1946. године поводом Дана побједе, а одлуку о њеном оснивању донио је Народни одбор општине Добој. У самом почетку, тадашњи књижни фонд није могао масовније да привуче читаоце у Библиотеку. Временом се њена активност развијала пратећи друштвени и економски развој општине, регије и шире.

Рјешењем Републичког комитета за образовање, науку, културу и физичку културу Социјалистичке Републике Босне и Херцеговине, број УР-I-02-620-13 од 17. новембра 1988. године, библиотека у Добоју проглашена је матичном библиотеком чије је подручје матичности обухватало сљедеће општине: Добој, Босански Брод, Дервента, Тешањ, Теслић, Маглај, Завидовићи, Жепче, Босански Шамац, Модрича и Оцак.

Доношењем првог Закона о библиотечкој дјелатности Републике Српске, 31. децембра 1993. године, Библиотека је задржала матичну функцију на подручју општина: Добој, Дервента, Брод, Модрича, Теслић, Шамац, Вукосавље и Петрово. Одлуком Скупштине општине Добој број 01-012-2-13-11/94, од 2.11.1994. године, основана је Народна библиотека Добој, као самостална установа са својством правног лица и имовином у државној својини.

Министарство просвјете и културе Републике Српске је на основу члана 46. Закона о библиотечко - информационој дјелатности („Службени гласник Републике Српске“, број 44/16 и 62/18) и Приједлога ЈУ Народна и Универзитетска библиотека Републике Српске, број 0202-1721/16 од 6. септембра 2016. године, у поступку утврђивања библиотека које обављају матичну функцију и мрежу матичних библиотека у Републици Српској, дана 13. септембра 2016. године доноси Рјешење о утврђивању библиотека које обављају матичну функцију и мрежа матичних библиотека Републике Српске. Тако да се, у мрежу библиотека матичне регије Добој убрајају библиотеке на подручју града Добоја и општина: Брод, Дервента, Модрича, Теслић, Шамац, Петрово, Вукосавље и Станари.

Наконведеног поступка јавне конкуренције на дужност директора Народне библиотеке Добој од 11.10.2017. године, поново је именована др Славица Гостимировић. Дужност чланова Управног одбора обављали су мр Младен Гајић, предсједник, те Милена Благојевић и Марко Марковић чланови. У току 2019. године, Управни одбор одржао је четири сједнице.

Основни статистички подаци о Народној библиотеци Добој, са стањем на дан 31.12.2019. године, приказани су у сљедећој табели.

Слика 1: Основни статистички подаци о Народној библиотеци Добој
(са стањем на дан 31. 12. 2019. године)

1.	НАЗИВ	Народна библиотека Добој
2.	АДРЕСА	Видовданска 1, 74 000 Добој
3.	ТЕЛЕФОН	053/241-114 и 053/227-603
4.	ГОДИНА ПОСТОЈАЊА	Српска народна читаоница у Добоју, 1900.
5.	ЗВАНИЧНИ ПОЧЕТАК РАДА	9. мај 1946. године
6.	ДАТУМ ОСНИВАЊА	15.6.1950. и 2.11.1994. године
7.	АКТИ О ОСНИВАЊУ	- Народни одбор општине Добој, број: 2681/50. - Скупштина општине Добој, број: 01-012-2-13/94.
8.	СТАТУС БИБЛИОТЕКЕ	- самостална јавна установа са својством правног лица и имовином у државној својини, - установа од посебног значаја, - народна и матична (регионална)
9.	ПОДРУЧЈЕ МАТИЧНОСТИ	Добој, Дервента, Модрича, Вукосавље, Петрово, Брод, Теслић, Шамац и Станари
10.	ПРОСТОРНА ОСНОВА	- 850 метара квадратних.
11.	РАДНО ВРИЈЕМЕ	- 72 часа седмично: сваким радним даном од 7 до 20, суботом од 7 до 14, - недјељом и државним празницима Библиотека не ради
12.	КЊИЖНИ ФОНД	81 685
13.	КОРИСНИЦИ УСЛУГА - ЧИТАОЦИ	1919
14.	ПРОЦЕНАТ УПИСАНИХ ЧИТАЛАЦА	3,10 % од 62.000 становника (1919 : 62.000 x 100)
15.	БРОЈ ИЗДАТИХ КЊИГА	16 503
16.	БРОЈ ЗАПОСЛЕНИХ	20
17.	КВАЛИФИКАЦИОНА СТРУКТУРА ЗАПОСЛЕНИХ	ВСС - 11, ВШС - 1, ССС – 7, НК - 1
18.	СТРУЧНА ОСПОСОБЉЕНОСТ ЗАПОСЛЕНОГ КАДРА	- положило стручни испит 17, - без обавезе полагања стручног испита 3, - виша стручна звања 4 (библиотекари савјетници 3, виши библиотекари 1).
19.	ДИРЕКТОР	Др Славица Гостимировић
20.	УПРАВНИ ОДБОР	Мр Младен Гајић, Милена Благојевић Марко Марковић
21.	МАТИЧНИ БРОЈ БИБЛИОТЕКЕ	1009486
22.	ПОРЕСКИ БРОЈ БИБЛИОТЕКЕ	4400028120004
23.	ШИФРА ДЈЕЛАТНОСТИ	91.01

3. ПРАВНИ ОСНОВ ЗА ОБАВЉАЊЕ ДЈЕЛАТНОСТИ

Народна библиотека Добој има статус народне и матичне (регионалне) библиотеке. Своју дјелатност обавља у складу са Законом о библиотечно-информационој дјелатности Републике Српске и подзаконским актима којима се ближе одређују поједини сегменти дјелатности:

- Закон о библиотечно-информационој дјелатности („Службени гласник Републике Српске“, број 44/16, 62/18),
- Правилник о плану и програму полагања стручних испита радника запослених у библиотечно-информационој дјелатности („Службени гласник Републике Српске“, број 66/17),
- Правилник о поступку испуњености услова за оснивање библиотека („Службени гласник Републике Српске“, број 39/17),
- Правилник о начину и поступку заштите библиотечно-информационе дјелатности („Службени гласник Републике Српске“, број 6/17),
- Правилник о поступку инвентарисања, обради, ревизији и отпису библиотечно-информационе грађе и извора и вођењу евиденција о библиотечно-информационој грађи и изворима („Службени гласник Републике Српске“, број 6/17),
- Правилник о обављању надзора над стручним радом библиотека („Службени гласник Републике Српске“, број 6/17),
- Правилник о врсти стручних послова у библиотечно-информационој дјелатности („Службени гласник Републике Српске“, број 21/17),
- Правилник о врстама, условима и поступку стицања виших стручних звања у библиотечно-информационој дјелатности („Службени гласник Републике Српске“, број 49/17),
- Правилник о начину дигитализације библиотечно-информационе грађе и извора („Службени гласник Републике Српске“, број 26/17)

Дјелатност Библиотеке уређена је и прописима који се односе на друге области али појединим одредбама дотичу библиотечно-информациону дјелатност (Закон о систему јавних служби, Закон о локалној самоуправи, Закон о култури и сл.), те Статутом и другим нормативним актима Библиотеке.

4. УСЛОВИ РАДА

Услови рада у 2019. години били су веома повољни, прије свега због активности реализованих од мајске поплаве 2014. године до данашњег дана. Захваљујући донацији Републике Француске, имплементираној посредством уреда UNESCO ВиН у Сарајеву, објекат Народне библиотеке Добој је саниран, адаптиран и дограђен. Захваљујући многобројним донацијама и финансијској подршци локалне заједнице, у највећој мјери је набављена неопходна опрема и дјелимично обновљен библиотечки фонд. У 2017. години реализована је прва фаза пројекта комплетног уређења Одјељења за дјецу, који финансира Фондација Пер леђере из Италије. Прва фаза пројекта која је обухватила набавку полица за књига и осталог намјештаја реализована је у 2017. години. У 2018. години вршене су припреме за реализацију преостале двије фазе (набавка књига и рачунарске опреме, стимулирати и развити стручну, културну и научну сарадњу између Библиотеке у Милану и Народне библиотеке у Добоју). У 2019. години реализован је дио фазе наставка пројекта набавком књига на дјечијем одјељењу на српском, италијанском и енглеском језику у вриједности 720 еура као и размјена изложби Италија – Добој. Сарадња о реализовању пројекта и даље се наставља. У 2019. години, из средстава буџета града Добоја, обезбијеђена су средства и извршена набавка потребног намјештаја, рачунарске

и техничке опреме, књига, и друге опреме у складу са одредбама Закона о јавним набавкама.

Просторије су климатизоване и пружају повољне услове за боравак и рад како корисника библиотечких услуга, тако и запослених радника. У Библиотеци постоји и бежични интернет-вајрлес намијењен корисницима библиотечких услуга, као и потребна рачунарска опрема за коришћење интернета. Реконструкцијом објекта Библиотеке, обезбијеђен је простор за организовање изложби, књижевних вечери и осталих културних дешавања, што је у претходном периоду представљало проблем.

Према томе, можемо слободно рећи да је град Добој добио један савремени објекат културе у коме ће наши суграђани имати далеко боље и пријатније услове за боравак и рад.

5. КАДРОВСКА ПОПУЊЕНОСТ И СТРУЧНА ЕДУКАЦИЈА

У Библиотеци је тренутно запослено 20 радника. Једанаест радника има високу стручну спрему, вишу има један, седам средњу, док један радник има осмогодишњу школу. Стручне послове обавља 17 радника. Сви радници који обављају стручне послове имају положен стручни испит у библиотечно-информационој дјелатности.

За значајан допринос развоју библиотечке дјелатности, три стручна радника добили су више стручно звање библиотекар савјетник, а један радник звање виши библиотекар. Поред тога, наши радници активно учествују у раду тијела које именује министарство просвјет и културе у Влади Републике Српске, а која се баве питањима из области библиотечно-информационе дјелатности. Директор је предсједник Комисије за стицање виших стручних звања у библиотечно-информационој дјелатности, док је један радник са звањем библиотекар савјетник члан Библиотечног савјета Републике Српске и члан Комисије за полагање стручног испита у библиотечно-информационој дјелатности Републике Српске.

У циљу потпуног задовољавања потреба корисника библиотечких услуга, што ефикаснијег обављања радних задатака и напредовања у струци, велика пажња се поклања стручној едукацији библиотечких радника. Поред континуиране самоедукације, радници Библиотеке су присуствовали и активно учествовали у раду стручних скупова, семинара и других манифестација едукативног карактера, од којих можемо издвојити:

- Стручни скуп „Завичајни и посебни фондови, спој традиције и савремених токова у библиотекама“ (Теслић 18. и 19. април 2019. године), у организацији Друштва библиотекара Републике Српске и Народне и универзитетске библиотеке Републике Српске.
- Стручни семинар „Зашто је потребно читати књиге“ (Бијељина 15. октобра 2019. године) у организацији Народне библиотеке „Филип Вишњић“ Бијељина.
- Стручни семинар „Да ли млади довољно читају и зашто не“ (Зворник 29. новембра 2019. године) у организацији Народне библиотеке и музејске збирке Зворник.
- Стручни семинар „Криза читања у условима Интернета“ (Добој 13. децембар 2019. године) у организацији Народне библиотеке Добој.

Дакле, с поносом можемо рећи да библиотекари Народне библиотеке Добој, колико то материјалне прилике дозвољавају, организују, присуствују и активно учествују на стручним скуповима и другим манифестацијама, те објављују радове у стручним часописима.

6. НАБАВКА, ОБРАДА И СМЈЕШТАЈ БИБЛИОТЕЧКЕ ГРАЂЕ

Одредбама Закона о библиотечко-информационој дјелатности („Службени гласник Републике Српске“, број 44/16 и 62/18) утврђено је да се библиотечка грађа прикупља обавезним примјерком штампане ствари, куповином, размјеном, поклоном и завјештањем.

Народна библиотека Добој располаже фондом од 81.685 монографске публикације. У току 2019. године, инвентарисано је и стручно обрађено 4.613 монографских публикација, од чега је набављено путем донација 2.360, куповином 704 и обавезним примјерком 1.549 публикација. Средства за куповину обезбијеђена су у буџету града Добоја, будући да и ове године Министарство просвјете и културе није издвојило средства за набавку библиотечке грађе (како је предвиђено Законом о библиотечко-информационој дјелатности Републике Српске).

Библиотечка грађа инвентарише се и стручно обрађује на основу Закона о библиотечко-информационој дјелатности и подзаконских аката, међународних стандарда, приручника и стручних упустава, те се правовремено прослеђује и Информативно – позајмну службу и смјешта на полице према систему Универзалне децималне класификације.

Обрада монографских публикација врши се примјеном програма за аутоматизацију библиотечког пословања „Публико 2004“. Имплементацијом наведеног програма, у нашој библиотеци извршена је аутоматизација пословања у пуном обиму (поред обраде библиотечке грађе, извршена је аутоматизација уписа читалаца и издавања и враћања публикација, те обезбијеђена ажурна библиотечка статистика у виду 16 статистичких прегледа). Примјеном наведеног програма, обрађена је 81.685 монографских публикација.

Поред обраде монографских публикација примјеном програма „Публико 2004“, који је развијен у матичној библиотеци властитим ресурсима и чије коришћење и одржавање не захтијева додатне трошкове, Народна библиотека Добој је крајем 2014. године ушла у систем COBISS, чије коришћење финансира Министарство просвјете и културе. Примјеном програма COBISS RS обрађено је укупно 24.840 монографских публикација, од чега је 5.632 обрађено у 2019. години.

7. КОРИШЋЕЊЕ БИБЛИОТЕЧКЕ ГРАЂЕ

Корисници библиотечких услуга су у 2019. години имали на располагању библиотечку грађу у оквиру Информативно-позајмне службе, Сектора Завичајне збирке и заштите културних добара, те Сектора за периодику, референсну збирку и обавезни примјерак.

Библиотечка грађа из Завичајне збирке и Сектора за периодику, референсну збирку и обавезан примјерак се, због своје вриједности и ограниченог броја примјерака, може користити само у просторијама Библиотеке. Услови и начин пружања услуга корисницима библиотечких услуга, прописани су Правилником о условима и начину коришћења библиотечке грађе.

У читаоницама Библиотеке, читаоцима су била доступна три броја дневних новина, неколико петнаестодневних и мјесечних, те Службени гласник Општине Добој, Републике Српске и Босне и Херцеговине. У 2019. години смо радили у новим просторијама библиотеке гдје су услови за рад на веома завидном нивоу. Такође, корисницима библиотечких услуга на располагању су рачунари са конекцијом на интернет. Поред тога, у Библиотеци постоји и бежични интернет-вајрлес намијењен корисницима библиотечких услуга. Читаонице су климатизоване и пружају пријатне услове за боравак и рад, а добили смо простор за организовање изложби, књижевних вечери и осталих

културних дешавања, као и остали простор Библиотеке, што је у предходном периоду представљало проблем.

У 2019. години уписано је укупно 1.919 корисника библиотечких услуга, који су користили 16.984 монографских публикација ван Библиотеке и око 12.540 монографских и серијских публикација (у највећој мјери дневних новина и часописа) у читаоницама Библиотеке.

8. МАТИЧНИ ПОСЛОВИ

Матични послови у библиотечко-информационој дјелатности, утврђени су чланом 45. Закона о библиотечко-информационој дјелатности Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, број 44/16 и 62/18) и подзаконским актима прописаним чланом 77. наведеног закона

Полазећи од наведених прописа, у циљу остваривања јединственог и стручног обављања библиотечке дјелатности и њеног унапређивања Матична и развојна служба Народне библиотеке Добој, у извјештајном периоду предузела је сљедеће активности:

Вођење регистра народних библиотека на подручју матичности – Народна библиотека Добој је матична библиотка чије подручје матичности обухвата подручје града Добоја и општина: Дервента, Брод, Модрича, Шамац, Вукосавље, Петрово, Станари и Теслић. На њеном подручју егзистира укупно седам народних библиотека, будући да у општинама Вукосавље и Станари још увијек нису основане народне библиотеке.

У складу са одредбама члана 45, став 1, тачка 4. Закона о библиотечко-информационој дјелатности Републике Српске („Службени гласник Републике Српске, број 44/16 и 62/18), Матична и развојна служба Народне библиотеке Добој успоставила је и води Регистар народних библиотека на подручју матичности. У наведени регистар се уписују основни подаци о библиотекама као и све релевантне промјене које су се дешавале у народним библиотекама, о чему се ажурно обавјештава Матична служба Народне и универзитетске библиотеке Републике Српске, која води Централни регистар народних библиотека Републике Српске.

У 2019. години, извршено је ажурирање података уписаних у Регистар народних библиотека на подручју матичности (углавном података о лицима овлашћеним за заступање) на основу прописане документације, која је достављена и Народној и универзитетској библиотеци Републике Српске за потребе ажурирања података уписаних у Централни регистар библиотека.

Вођење евиденције о школским библиотекама на подручју матичности - у складу са одредбама члана 45, став 1, тачка 4. Закона о библиотечко-информационој дјелатности Републике Српске („Службени гласник Републике Српске, број 44/16 и 62/18), Матична и развојна служба Народне библиотеке Добој успоставила је и води Евиденцију школских библиотека на подручју матичности. Као што смо напоменули, подручје матичности Народне библиотеке Добој обухвата подручје града Добоја и општина: Дервента, Брод, Модрича, Шамац, Вукосавље, Петрово, Станари и Теслић. На наведеном подручју постоји 48 школа (33 основне и 15 средњих школа) и 44 школске библиотеке (двје средње школе немају библиотеке, док у два случаја двје средње школе имају заједничку библиотеку).

С обзиром да још није започело формирање Централног регистра школских библиотека Републике Српске и да матичне библиотеке нису добиле одговарајуће упуство у вези тога, Матична и развојна служба Народне библиотеке Добој формирала је Евиденцију о школским библиотекама које егзистирају на њеном подручју, а која поред општих података о школама, садржи и податке о основним показатељима о стању и раду у школским

библиотекама. Подаци уписани у наведену евиденцију ажурирају се сваке године, на основу података које школске библиотеке достављају матичној библиотеци.

Пружање стручне помоћи запосленима у библиотекама на подручју матичности – једна је од матичних функција прописаних чланом 45. Закона о библиотечко- информационој дјелатности Републике Српске.

У складу са наведеним, у току 2019. године, непосредна стручна помоћ у библиотекама на подручју матичности пружена је четири пута: у Народној библиотеци Петрово (два пута), Народној библиотеци „Бранко Ћопић“ Брод и Основној школи „Свети Сава“ Какмуж. Поред тога, библиотекаремa и руководиоцима библиотека на подручју матичности, у 9 наврата стручна помоћ пружена је и лично у матичној библиотеци.

Посредна стручна помоћ пружена је руководиоцима и стручним радницима у 22 библиотеке (у четири више него претходне године) на подручју матичности у 37 наврата (16 пута електронском поштом и 21 телефоном).

Поред пружања стручне помоћи запосленима у библиотекама на подручју матичности, шест пута смо пружали информације и стручну помоћ руководиоцима и запосленим радницима у библиотекама ван нашег матичног подручја.

Пружање стручне помоћи у циљу оснивања Народне библиотеке Станари - активности формирања Народне библиотеке Станари започете 2018. године конкретизоване су 2019. године, када је Скупштина општине Станари на сједници одржаној 31.5.2019. године донијела одлуку о оснивању Народне библиотеке Станари. С обзиром да општина Станари припада подручју матичности Народне библиотеке Добој, стручни радници Матичне и развојне службе дали су велики допринос наведеним активностима. С тим у вези одржано је низ састанака у матичној библиотеци којима су присуствовали преставници општине Станари и стручни радници Матичне и развојне службе Народне библиотеке Добој.

Кандидатима који су се припремали за полагање стручног испита у библиотечко-информационој дјелатности, обезбиједили смо благовремене информације, литературу, консултације и другу стручну помоћ. Као резултат преданог рада у овом сегменту, имамо ситуацију да су сви запослени у библиотекама на нашем подручју, а који су испунили прописане услове, положили стручни испит у библиотечко-информационој дјелатности, што баш и није случај са осталим матичним подручјима. Такође, запосленима у школским и народним библиотекама обезбијеђене су информације о одржавању стручног семинара и других стручних скупова.

Редовни непосредни надзор над стручним радом у библиотекама на подручју матичности - чланом 45, став 1, тачка 6. Закона о библиотечко-информационој дјелатности („Службени гласник Републике Српске, број 44/16 и 62/18) прописан је надзор над стручним радом библиотека као матична функција у библиотечко-информационој дјелатности. У вези с наведеним, Матична и развојна служба извршила је редовни непосредни надзор над стручним радом у свим народним библиотекама на подручју матичности, које обухвата подручје града Добоја и општина: Брод, Вукосавље, Дервента, Модрича, Шамац, Петрово, Станари и Теслић (у Станарима је у току оснивање народне библиотеке, док у Вукосављу још увијек нису предузете активности у циљу оснивања народне библиотеке).

Поред редовног непосредног надзора над стручним радом у народним библиотекама на подручју матичности, у 2019. години извршен је и редовни непосредни надзор над стручним радом у шеснаест школских библиотека на подручју матичности: **Теслић** (Основна школа „Петар Петровић Његош“

Теслић, Основна школа „Вук Караџић“ Теслић, Основна школа „Доситеј Обрадовић“ Блатница, Основна школа „Вук Караџић“ Витковци, Основна школа „Јеврем Станковић“ Чечава, Основна школа „Петар Кочић“ угодновић, Основна школа „Иво Андрић“ Ђулићи, Основна школа „Стеван Душанић“ Прибинић, Средњошколски центар „Јован Дучић“ Теслић, Средња школа „Никола Тесла“ Теслић), **Добој** (Саобраћајна и електро школа Добој, Техничка школа Добој, Угоститељска и трговинска школа Добој, Економска школа Добој), **Брод** (Основна школа „Лијешће“ Лијешће) и **Шамац** (Средњошколски центар „Никола Тесла“ Шамац).

Том приликом остварен је непосредан увид у: услове рада, организацију Библиотеке, начин набавке, обраде и смјештаја библиотечке грађе, коришћење библиотечке грађе, стање кадрова и њихову едукацију, стање посебних фондова (завичајне збирке и збирке старе и ријетке књиге), реализацију културних манифестација и друге сегменте стручног рада.

Записници о редовном непосредном надзору над стручним радом су, у складу са чланом 10. Правилника о обављању надзора над стручним радом библиотека, достављени библиотекама чији је стручни рад био предмет надзора, њиховим оснивачима и Народној и универзитетској библиотеци Републике Српске.

Праћење и проучавање стања, потреба и услова рада у библиотекама – у извјештајном периоду урађена је анализа извјештаја о раду служби, одјељења и самосталних организационих јединица као и извјештаја „Публико 2004“, те сачињен нацрт документа Извјештај о раду Народне библиотеке Добој за 2018. годину. Такође, прикупљени су и анализирани извјештаји о раду свих Народних библиотека и школских библиотека на подручју матичности те сачињена свеобухватна анализа стања у народним и школским библиотекама на подручју матичности Народне библиотеке Добој у 2018. години. Наведени документи достављени су Народној и универзитетској библиотеци Републике Српске.

Предлагање мјера за унапређење библиотечке дјелатности и њихово спровођење – на основу непосредног надзора над стручним радом и анализе прикупљене документације, сагледано је стање у библиотекама на подручју матичности, идентификовани постојећи и потенцијални проблеми, наложене мјере за њихово отклањање, те предложене одговарајуће активности у циљу унапређивања стручног рада.

Организовање семинара за библиотекарe матичног подручја Добој - у циљу континуиране едукације запослених у народним и школским библиотекама на подручју матичности, које обухвата подручје града Добоја и осам општина: Петрово, Теслић, Станари, Дервента, Брод, Модрича, Вукосавље и Шамац, Матична и развојна служба Народне библиотеке Добој организовала је једнодневни семинар под називом „Криза читања у условима интернета“. На семинару су обрађене четири теме:

- Од апстракције до Логоса – аутор Негосава Стјепановић, директор Народне библиотеке и музејске збирке Зворник,
- Библиотеке уз медијску подршку руше стереотипе о кризи читања - аутор Јован Цвјетковић, директор Народне библиотеке „Филип Вишњић“ Бијељина,
- Средњошколци у библиотеци – коаутори Ивана Букејловић, виши библиотекар Народне библиотеке Добој и Маја Василић, библиотекар Гимназије „Јован Дучић“ Добој,
- Презентација програма за аутоматизацију библиотечког пословања „Публико 2020“ - аутор Александар Бјеличичћ, библиотекар Народне библиотеке Добој.

Семинару је присуствовало 46 библиотекара са подручја матичности (списак је дат у прилогу), односно око 60 укључујући предаваче и стручне раднике матичне библиотеке. Ово је 9. по реду семинар, који у циљу континуиране едукације библиотекара матичног подручја Добој успјешно организује и спроводи Матична и развојна служба Народне библиотеке Добој.

Конкретизација правне заштите старе и ријетке књиге у библиотекама на подручју матичности - поред осталих послова прописаних Законом о библиотечко-информационој дјелатности, Матична и развојна служба Народне библиотеке Добој је у 2019. години проводила и активности правне заштите старе и ријетке књиге у библиотекама матичности Народне библиотеке Добој. Будући да се ради о специфичном сегменту библиотечке грађе, у тим Матичне и развојне службе, поред Жељке Петрића, библиотекара савјетник и Наде Кршић, библиотекара укључен је и Драган Мићић, библиотекар савјетник, запослен у Сектору Завичајне збирке и заштите културних добара.

Одредбама Закона о библиотечко-информационој дјелатности прописани су услови под којима се библиотечка грађа може сматрати Старом и ријетком грађом. Њена заштита и коришћење прописани су Законом о културним добрима Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, број 11/95 и 113/08), док посебне мјере заштите прописује Правилник о начину и поступку заштите библиотечко-информационе грађе („Службени гласник Републике Српске“, број 6/17).

У свим народним и школским библиотекама на подручју матичности у којима је извршен непосредни надзор над стручним радом у 2019. години, сагледано је стање старе и ријетке књиге, сачињени одговарајући записници и достављене иницијативе са стручном процјеном да се јединице библиотечке грађе које се чувају у Збирци Старе и ријетке књиге ставе под режим претходне заштите, сходно одредбама важећих прописа у тој области. У складу с тим, у двије народне библиотеке стављено је под претходну заштиту културних добара 625, односно 29 јединица библиотечке грађе, док је у осталим библиотекама овај поступак у току.

Остали послови Матичне и развојне службе - у извјештајном периоду, у циљу унапређивања библиотечко-информационе дјелатности, Матична и развојна служба Народне библиотеке Добој је предузимала и друге активности које су прописане Законом о библиотечко-информационој дјелатности Републике Српске и ближе уређене подзаконским актима. Ту се прије свега мисли на идентификацију проблема у практичној примјени прописа у библиотечко-информационој дјелатности, дефинисање одређених рјешења и њихово упућивање надлежном министарству и Народној и универзитетској библиотеци Републике Српске.

Ефикасном извршавању матичних послова у библиотечко-информационој дјелатности, значајно је допринијело и Министарство просвјете и културе Републике Српске одобравањем финансијских средстава у износу од 3.500,00 КМ, на име суфинансирања матичних послова у 2019. години. Наведена средства уплаћена су на организациони код Народне библиотеке Добој и намјенски су искоришћена, о чему је поднесен детаљан извјештај Министарству просвјете и културе Републике Српске.

9. ЗАВИЧАЈНА ЗБИРКА СА ЗАШТИТОМ КУЛТУРНИХ ДОБАРА

У складу с одредбама Закона о библиотечко-информационој дјелатности, Библиотека је дужна да формира, чува и развија завичајну збирку, чији је основни циљ заштита културне баштине локалне заједнице.

У току 2019. године, вршене су активности на прикупљању штампаних и на други начин умножених публикација (по један примјерак) са подручја на коме Библиотека дјелује, публикација објављених ван овог подручја које се на њега односе, као и дјела значајних аутора са тог подручја, а који живе и раде ван њега. Извршена је обрада наведене грађе и њено укључивање у информационе инструменте Библиотеке, те њено чување и заштита у складу са прописима.

Наведену грађу користили су ученици добојских средњих и основних школа приликом израде реферата тематских везаних за подручје Добоја и околине, те други корисници библиотечких услуга у склопу истраживања различитих области друштвеног живота.

Услови за коришћење наведене грађе у новом објекту Библиотеке далеко су бољи него раније. Завичајна збирка је смјештена у једној условној просторији, укупне површине око 60 метара квадратних.

Настављен је рад на успостављењу треће посебне библиотечке цјелине, у оквиру Збирке старе и ријетке књиге, под називом Добојска школска спомен-библиотека, коју чини библиотечка грађа добијена од Основне школе „Вук Караџић“ Добој, на основу закљученог уговора о поклону с налогом (*donatio sub modo*), као и одређене јединице библиотечке грађе излучене из сопствених фондова, а које су некад припадале фондовима школских библиотека у Добоју, у временском слиједу од 1886. до краја шездесетих протеклог вијека. Поред монографских и серијских публикација, у оквиру ове библиотеке цјелине похрањен је и ситан библиотечки материјал и архивалије пронађене међу страницама сачуване библиотечке грађе, као и факсимили архивалија до којих је Библиотека дошла благодарећи Јеврејској општини Добој.

Библиотечка грађа која чини ту библиотеку цјелину на полице је смјештена по формату (*numerus signatus*). Сачињене су приручне књиге инвентара монографских (121 јединица библиотечке грађе) и серијских (113 јединица библиотечке грађе) публикација.

Израђени су приручни алфабетски каталози монографских (123 каталожке јединице) и серијских (125 каталожких јединица) публикација.

У члану 4, став 1. Закона о библиотечко-информационој дјелатности („Службени гласник Републике Српске“, број: 44/16 и 62/18) прописано је да је стара и ријетка библиотечка грађа културно насљеђе од општег интереса за Републику и као таква ужива посебну заштиту, утврђену законом којим се уређују културна добра, без обзира на то у чијој је својини, односно код кога се налази и да ли је регистрована и евидентирана. Овај принцип, познат у теорији и као "заштита *ex lege*", означава у ствари да обавезе и права из закона о заштити споменика културе и других закона из ове области у којима је садржан, настају непосредно из тј. на основу тих закона (извора права), без потребе постојања других правних аката. Међутим, овај принцип није апсолутан, а претпоставка за њега је да су одређене ствари правно проглашене споменицима културе, односно да је правно утврђено да имају њихово својство“. (Владимир Бргуљан: Споменичко право, Републички завод за заштиту споменика културе, Београд, 2006, стр. 73).

Акти о констатовању својства културног добра су стога увек делимично деклараторни, а делимично конститутивни (мада у различитим сразмерама). Режим њихове заштите након формалног проглашавања (утврђивања) само постаје строжији. Напоменимо уз то да је акт о проглашавању у једном другом смислу конститутиван за примену свих оних прописа који важе само након

проглашавања неког објекта за културно добро“ (Драган Милуновић: Кратак теоријски увод у правну заштиту културних добара, Београд, Наслеђе, бр. 3, 2001, стр. 225).

С тим у вези, у сарадњи с Матичном и развојном службом, вршена је конкретизација правне заштите старе и ријетке књиге у народним и школским библиотекама на подручју матичности Народне библиотеке Добој, сходно одредбама Закона о културним добрима („Службени гласник Републике Српске“, број 11/95 и 103/08), одредбама Закона о библиотечко-информационој дјелатности („Службени гласник Републике Српске“, број 44/16 и 62/18) и одредбама Правилника о садржају и начину вођења евиденције добара која уживају претходну заштиту („Службени гласник Републике Српске“, број 98/14).

О предузетим активностима на плану конкретизације правне заштите старе и ријетке књиге, 3.7.2019. године, обавијештено је Министарство просвјете и културе Републике Српске, поднеском број 01/1-291/19, и Народна и универзитетска библиотека Републике Српске, поднеском број 01/1-292/19.

Након обављеног надзора над стручним радом, Народној библиотеци „Бранко Ћопић“ Брод, 4.4.2019. године, достављена је иницијатива са стручном процјеном, да се јединице библиотечке грађе које се чувају у Збирци старе и ријетке књиге ставе под режим претходне заштите културних добара, сходно одредбама важећих прописа у тој области. На захтјев бродске Библиотеке, пружена је стручна помоћ, у оквиру које су израђени евиденциони листови добара која уживају претходну заштиту и израђен Приједлог рјешења о стављању тих добара под претходну заштиту. Народна библиотека „Бранко Ћопић“ Брод прихватила је иницијативу матичне библиотеке, те је, 26.9.2019. године, донесено Рјешење о стављању 29 јединица библиотечке грађе под претходну заштиту културних добара, које је протоколисано под бројем 03-94/19. Претходну заштиту предметне јединице уживају најкасније до 16.4.2021.

Народној библиотеци „Бранко Радичевић“ Дервента, након обављеног надзора над стручним радом, 6.5.2019. године, достављена је иницијатива са стручном процјеном, да се јединице библиотечке грађе које се чувају у Фонду старе и ријетке књиге ставе под режим претходне заштите културних добара, сходно одредбама важећих прописа у тој области. На захтјев дервентске Библиотеке, пружена је стручна помоћ, у оквиру које је израђен Приједлог рјешења о стављању тих добара под претходну заштиту. Народна библиотека „Бранко Радичевић“ Дервента прихватила је иницијативу матичне библиотеке, те је, 31.12.2019. године, донесено Рјешење о стављању 625 јединица библиотечке грађе под претходну заштиту културних добара, које је протоколисано под бројем 01/01-256/19. Претходну заштиту предметне јединице уживају најкасније до 2.12.2021.

Након обављеног надзора над стручним радом, Народној библиотеци Петрово, 4.4.2019. године, достављена је иницијатива са стручном процјеном, да се јединице библиотечке грађе које се чувају у Збирци старе и ријетке књиге ставе под режим претходне заштите културних добара, сходно одредбама важећих прописа у тој области. На захтјев Библиотеке из Петрова, пружена је стручна помоћ, у оквиру које су дате инструкције како да се реинвентаришу серијске публикације са својствима старе и/или ријетке грађе у прописани инвентарски лист, као и како да се устроји евиденција претходне заштите старе и ријетке књиге. Преузете су четири јединице библиотечке грађе, које су каталожко-библиографски обрађене у Сектору Завичајне збирке и заштите културних добара добојске Библиотеке и евидентиране у прописане евиденционе листове претходне заштите, а једна од њих је и реинвентарисана у прописани образац инвентарског листа за серијске публикације. На захтјев Народне библиотеке Петрово извршена је стручна редакција евиденционих

листова претходне заштите за 103 јединице библиотечке грађе које имају својства старе и/или ријетке књиге.

Српском културном центру Модрича у чијем саставу се, као организациона јединица, налази Народна библиотека „Вук Караџић“ Модрича, након обављеног надзора над стручним радом у тој библиотеци, 3.5.2019. године, достављена је иницијатива са стручном процјеном, да се јединице библиотечке грађе које се чувају у Збирци старе и ријетке књиге ставе под режим претходне заштите културних добара, сходно одредбама важећих прописа у тој области.

Након обављеног надзора над стручним радом, Народној библиотеци „Данило Киш“ Теслић, 23.4.2019. године, достављена је иницијатива са стручном процјеном, да се посебна библиотечка цјелина под називом „Библиотека Радничке читаонице“ стави под режим претходне заштите културних добара, сходно одредбама важећих прописа у тој области.

Народној библиотеци Шамац, након обављеног надзора над стручним радом, 30.1.2019. године, достављена је иницијатива са стручном процјеном, да се посебна библиотечка цјелина под називом „Библиотека Зорице и Александра Деспића“ стави под режим претходне заштите културних добара, сходно одредбама важећих прописа у тој области.

Јавној установи СШЦ „Михајло Пупин“ Дервента, у чијем саставу се, као организациона јединица, налази школска библиотека, након обављеног надзора над стручним радом у тој библиотеци, 10.5.2019. године, достављена је иницијатива са стручном процјеном, да се посебна библиотечка цјелина под називом „Дервентска школска спомен-библиотека“ стави под режим претходне заштите културних добара, сходно одредбама важећих прописа у тој области.

Након обављеног надзора над стручним радом, Јавној установи ОШ „Ђорђе Панзаловић“ Осиња, у чијем саставу се, као организациона јединица, налази школска библиотека, 30.5.2019. године, достављена је иницијатива са стручном процјеном, да се јединице старе и ријетке библиотечке грађе које се чувају у тој библиотеци ставе под режим претходне заштите културних добара, сходно одредбама важећих прописа у тој области.

Јавној установи ОШ „Тодор Докић“ Горњи Календеровци, у чијем саставу се, као организациона јединица, налази школска библиотека, након обављеног надзора над стручним радом у тој библиотеци, 30.5.2019. године, достављена је иницијатива са стручном процјеном, да се јединица ријетке библиотечке грађе која се чува у тој библиотеци стави под режим претходне заштите културних добара, сходно одредбама важећих прописа у тој области.

Након обављеног надзора над стручним радом, Јавној установи ОШ „Озрен“ Пакленица, у чијем саставу се, као организациона јединица, налази школска библиотека, 30.5.2019. године, достављена је иницијатива са стручном процјеном, да се јединице ријетке библиотечке грађе које се чувају у тој библиотеци ставе под режим претходне заштите културних добара, сходно одредбама важећих прописа у тој области.

Економској школи у Добоју, у чијем саставу се, као организациона јединица, налази школска библиотека, након обављеног надзора над стручним радом у тој библиотеци, 17.12.2019. године, достављена је иницијатива са стручном процјеном, да се јединице старе и ријетке библиотечке грађе које се чувају у тој библиотеци ставе под режим претходне заштите културних добара, сходно одредбама важећих прописа у тој области. Јединице старе и ријетке библиотечке грађе које су пронађене током вршења надзора, изузете су на реверс, те је, методом *de visu*, у Сектору Завичајне збирке и заштите културних добара Народне библиотеке Добој израђен алфabetски каталог тих јединица. Народна библиотека Добој утврдила је и приједлог рјешења о стављању тих добара под претходну заштиту. У надлежној организационој јединици Народне библиотеке Добој израђени су и припремљени за потпис и овјеру и евиденциони

листови претходне заштите за сваку јединицу библиотечке грађе која подлијеже тој заштити. Израђене евиденционе листове добара која уживају претходну заштиту, Народна библиотека Добој је одштампала, увезала у књигу претходне заштите, прошила врпцом и припремила за овјеру печатом Школе. Економска школа Добој и Библиотека у њеном саставу инструисане су, ако усљед објективних или било којих других разлога, нису у могућности да изврше наложене мјере, да је Народна библиотека Добој у функцији матичне библиотеке, као установа заштите, спремна да путем доброчиног правног посла преузме предметну стару и ријетку библиотечку грађу и обезбиједи јој прописану правну и техничку заштиту. Ако се Школа и библиотека у њеном саставу определијеле за ову другу опцију, текст приједлога одлуке Школског одбора и приједлог текста уговора о поклону с налогом (*donatio sub modo*), утврдиће надлежне организационе јединице Народне библиотеке Добој.

Након обављеног надзора над стручним радом, Угоститељској и трговинској школи у Добоју, у чијем саставу се, као организациона јединица, налази школска библиотека, 17.12.2019. године, достављена је иницијатива са стручном процјеном, да се јединице старе и ријетке библиотечке грађе које се чувају у тој библиотеци ставе под режим претходне заштите културних добара, сходно одредбама важећих прописа у тој области. Јединице старе и ријетке библиотечке грађе које су пронађене током вршења надзора, изузете су на реверс, те је, методом *de visu*, у Сектору Завичајне збирке и заштите културних добара Народне библиотеке Добој израђен алфабетски каталог тих јединица. Народна библиотека Добој утврдила је и приједлог рјешења о стављању тих добара под претходну заштиту. У надлежној организационој јединици Народне библиотеке Добој израђени су и припремљени за потпис и овјеру и евиденциони листови претходне заштите за сваку јединицу библиотечке грађе која подлијеже тој заштити. Израђене евиденционе листове добара која уживају претходну заштиту, Народна библиотека Добој је одштампала, увезала у књигу претходне заштите, прошила врпцом и припремила за овјеру печатом Школе.

Угоститељска и трговинска школа Добој и Библиотека у њеном саставу инструисане су, ако усљед објективних или било којих других разлога, нису у могућности да изврше наложене мјере, да је Народна библиотека Добој у функцији матичне библиотеке, као установа заштите, спремна да путем доброчиног правног посла преузме предметну стару и ријетку библиотечку грађу и обезбиједи јој прописану правну и техничку заштиту. Ако се Школа и библиотека у њеном саставу определијеле за ову другу опцију, текст приједлога одлуке Школског одбора и приједлог текста уговора о поклону с налогом (*donatio sub modo*), утврдиће надлежне организационе јединице Народне библиотеке Добој.

Приликом вршења надзора над стручним радом у Библиотеци Јавне установе ОШ „Петар Кочић“ Угодновић, у оквиру општег фонда пронађено је 16 јединица библиотечке грађе, која се према својим карактеристикама, може сматрати ријетком библиотечком грађом. У циљу остваривања ефикасне заштите ове вриједне библиотечке грађе, прописане законом и општим актима који уређују ову област, као и њеног адекватног представљања јавности, Матична и развојна служба Народне библиотеке Добој, Основној школи „Петар Кочић“ Угодновић и библиотеци у њеном саставу, наложила је да стару и ријетку библиотечку грађу коју посједује: 1. издвоји из општег фонда; 2. сачини детаљан списак свих библиотечких јединица у њеном саставу; 3. од тих јединица формира Збирку старе и ријетке књиге, као *corpus separatum*; 4. обезбиједи јој смјештај према прописаним условима; 5. стручно обради (класификује и каталогизује), устроји потребне евиденције и неопходне информационе инструменте успостављене посебне збирке; 6. приликом каталожко- библиографске обраде појединачних библиотечких јединица у подручје напомена, као напомену о примјерку, унесе сва секундарна обиљежја и

друге специфичности сваког егземплара; 7. стави под режим претходне заштите, сходно одредбама Закона о културним добрима ("Службени гласник Републике Српске", број 11/95. и 103/08) и одредбама Правилника о садржају и начину вођења евиденције добара која уживају претходну заштиту ("Службени гласник Републике Српске", број 98/14); 8. уређену посебну збирку на адекватан начин презентује јавности. Основна школа „Петар Кочић“ и Библиотека у њеном саставу инструисане су, ако усљед објективних разлога нису у могућности да изврше наложене мјере (што је усмено и наговјештено приликом вршења надзора), Народна библиотека Добој у функцији матичне библиотеке, као установа заштите, спремна је да путем добродошног правног посла преузме ту стару и ријетку библиотечку грађу и досљедно спроведе све претходно наложене мјере. С тим у вези у матичној библиотеци израђен је текст приједлога одлуке Школског одбора и приједлог текста уговора о поклону с налогом (*donatio sub modo*), који су Школи достављени уз остале материјале везане за стручни надзор. Школа се одлучила за другу опцију и предметну ријетку библиотечку грађу поклонила Народној библиотеци Добој.

Приликом вршења надзора над стручним радом у заједничкој библиотеци Средњошколског центра „Јован Дучић“ и Средње школе „Никола Тесла“ Теслић, у оквиру општег фонда пронађено је 28 јединица библиотечке грађе, која се према својим карактеристикама, може сматрати старом и ријетком библиотечком грађом. Међу пронађеном грађом су и четири књиге из 18. вијека (1. *Panegirici e discorsi della passione del Signore composti e dedicati allill... monsignor Ottavio Picenardi vescovo di Reggio e principe da Carlo Tommaso Morone della Compagnia di Gesu, per Giuseppe Rosati, in Parma, 1707*; 2. *Ecclesiasticae historiae breviarium auctore Joanne-Laurentio Berti Florentino fratre eremita Augusti, editio secundo, pars prima, Venetiis, ex Typographia Remondiniana, 1761*; 3. *Praxis seu forma processualis fori spiritualis, in mariano apostolico Hungariae regno usu recepta. Studiosae legum juventuti, anno millesimo septingentesimo quadragesimo sexto, per Paulum Khlosz ... Additae sunt notae marginales; cum institutionibus juris canonici, Trident. & Ungarici, super causis matrimonialibus, & testamentariis, ad calcem libri relatis ...*, Tyrnaviae : typis Regiae Universitatis, anno 1794; 4. [*Flos latinitatis : ex auctorum latinae linguae principium monumentis excerptus, et tripartito verborum, nominum, & particularum ordine, & indice, in hunc digostus libellus auctore R.P. Francisco Pomey, Buda, Sumptibus Typographiae Regiae Universit. Pestiensis, 1798*];), што је за наше библиотеке поприлична ријеткост. Након обављеног надзора Матична и развојна служба Народне библиотеке Добој, Библиотеци СШ „Никола Тесла“ и СШЦ „Јован Дучић“ у Теслићу наложила је да наведених 28 јединица библиотечке грађе инвентарише (уколико већ нису инвентарисане), класификује, каталогизује и након тога стави под режим претходне заштите, сходно одредбама Закона о културним добрима ("Службени гласник Републике Српске", број 11/95. и 103/08) и одредбама Правилника о садржају и начину вођења евиденције добара која уживају претходну заштиту ("Службени гласник Републике Српске", број 98/14). Иницијативу у писаној форми, са стручним процјеном, доставиће Сектор Завичајне збирке и заштите културних добара Народне библиотеке Добој. Овај сектор утврдиће и приједлог рјешења о стављању добра под претходну заштиту.

Приликом вршења надзора над стручним радом у Библиотеци Средњошколског центра „Никола Тесла“ Шамац, у оквиру општег фонда пронађена је једна (1) јединица библиотечке грађе, која се према својим карактеристикама, може сматрати ријетком библиотечком грађом. Након обављеног надзора Матична и развојна служба Народне библиотеке Добој, Библиотеци СШЦ „Никола Тесла“ у Шамцу наложила је да претходно наведену јединицу библиотечке грађе инвентарише, класификује, каталогизује и стави под режим претходне заштите, сходно одредбама Закона о културним добрима

("Службени гласник Републике Српске", број 11/95 и 103/08) и одредбама Правилника о садржају и начину вођења евиденције добара која уживају претходну заштиту ("Службени гласник Републике Српске", број 98/14). Иницијативу у писаној форми, са стручном процјеном, доставиће Сектор Завичајне збирке и заштите културних добара Народне библиотеке Добој. Овај сектор утврдиће и приједлог рјешења о стављању добра под претходну заштиту, а попуниће и евиденциони лист претходне заштите у текст-процесору (ворд формат).

У организацији овог сектора од 20. марта до 20. маја 2019, под називом „Новинар: непоновљив и недостижан“, организиована је изложба библиотечке грађе, која је приређена поводом десетогодишњице смрти новинара Богдана Тирнанића.

10. ИЗДАВАЧКА ДЈЕЛАТНОСТ

Поред основне, библиотечке дјелатности, Народна библиотека Добој обавља и издавачку дјелатност. С тим у вези, у 2019. години издата је монографска публикација – роман под насловом „Сужањ“, чији је аутор наша суграђанка Лидија Жарић. Наведена публикација је промовисана у Центру за културу и образовање у Добоју, те представљена на 64. Међународном сајму књига у Београду.

Поред издавања монографских публикација, Народна библиотека Добој дуго је препознатљива по издавању часописа „Значења“ - часописа из области културе, науке, умјетности и образовања, који издаје од 1982. године. Због предузимања активности у циљу стицања услова за његову категоризацију као научног часописа, наведени часопис није издат у 2019. години.

11. ПРОМОЦИЈА БИБЛИОТЕКЕ И КУЛТУРЕ ЧИТАЊА

У циљу развијања навике читања, квалитетног начина провођења слободног времена и развијања опште културе, у 2019. години реализоване су сљедеће активности:

Промоције књига и књижевне вечери:

- Књижевно вече с Јеленом Бачић Алимпић.
- Књижевно вече с Браниславом Јанковићем.
- Промоција књиге „Божићне приче“ аутор Бранка Санчанин.
- Промоција књига „Сужањ“ аутор Лидија Жарић.
- Промоција књиге „Бирам слободу“ аутор Весна Теофиловић.
- На 64. Међународном сајму књиге у Београду представили смо роман „Сужањ“, чији је издавач била Народна библиотека Добој. О књизи су говориле аутор Лидија Жарић и др Славица Гостимировић, директор Народне библиотеке Добој.
- Вече са Исидором Бјелицом.

Часови лектуре у Библиотеци

- Час лектуре у библиотеци за ученике седмог разреда Основне школе „Доситеј Обрадовић“ Добој, на тему Грчки митови.

Радионице, изложбе, сајмови, посјете

- Група дјеце која похађају радионицу учествовали су у културно – забавном дијелу програма под називом „Сусрет беба“ гдје је извођен један скеч и двије рецитације.
- Петнаест радионица реализованих са ученицима Гимназије „Јован Дучић“ у Добоју, на тему „Зашто је важно да читамо књиге“.
- Радионица коју је одржао Урош Петровић.
- У склопу обиљежавања Дјечије недјеље, наши Ђепетићи дружили се са Александром Станковићем на ликовној радионици.
- Радионица на тему „Друштвене мреже“ са ученицима и професорима Јавне установе Економска школа Добој .
- НТЦ радионица за дјецу и родитеље.
- Програм под називом „Растимо заједно“ - организована је добродошлица за ђаке првих разреда основних школа са подручја града Добоја. Програм је обухватио обилазак Народне библиотеке Добој, бесплатан упис првих разреда и незаобилазно читање приче уз разговор о одржаном.
- Свечано отварање дјечијег одјељења „Карло Колоди“ и отварање изложбе „Дијете које чита постаје човјек који мисли“.
- Редовне радионице под називом „Ђепетићи“, које се одржавају у континуитету од 2016. године у склопу пројекта обнове дјечијег одјељења која се финансира донацијом из Италије. Одржавају се једном седмично у двије групе узраста од 8-11 година. Обрађују се разне теме из области културе, а од 2018. почело је и учење италијанског језика које се одржава континуирано и то у склопу пројекта „Један скок преко.“ Помоћ и учењу језика користе се сликовнице „Bosco,“ „Il piccolo Brucio Maisazio” и EricCarle. Периодично час одржи Борка Беговић са групом Италијана који такође учествују у пројекту.
- Обиљежен Свјетски дан читања наглас (World Read Aloud Day), гдје су учествовала дјеца из предшколских установа (државних и приватних) са подручја града Добоја.
- Изложба у Милану, „Дијете које чита постаје човјек који мисли“.
- Изложба слика Александре Станковић.
- Изложба цртежа са ликовно-литерарног конкурса за основце на тему „Породица животиња“ у градском парку.
- Посјета ученика Основне школе „Милан Ракић“ Велика Буковица.
- Посјета основних школа из Бушлетића, Осјечана и Кожуха.
- Посјета ученика Основне школе „Петар Петровић Његош“ из Бољанића.
- Посјета ученика Основне школе „Вук Стефановић Караџић“ Добој, подручна одјељења Грапска и Костајница

Наведене активности су представљени путем веб сајта Народне библиотеке Добој на адреси www.bibliotekadoboj.com, фејсбук странице [biblioteka.doboj@facebook.com](https://www.facebook.com/biblioteka.doboj), те електронској табли постављеној на згради Библиотеке.

12. ФИНАНСИРАЊЕ ДЈЕЛАТНОСТИ

Чланом 68. Закона о библиотечко-информационој дјелатности Републике Српске прописано је да се средства за финансирање библиотечке дјелатности обезбјеђују у буџету Републике Српске и буџету локалних заједница (градава, односно општина).

Истим чланом прописано је да Библиотека може остваривати средства из сопствених прихода (чланарина), донација, поклона и других извора, у складу са законом. Наведена средства се, у складу са прописима о трезорском пословању, уплаћују на јединствени рачун трезора града Добоја.

У сљедећој табели приказани су приходи и расходи Народне библиотеке Добој, остварени од 1. јануара до 31. децембра 2019. године.

ДОКУМЕНТАЦИОНИ ДИО ФИНАНСИЈСКИ ИЗВЈЕШТАЈ О ПОСЛОВАЊУ у периоду од: 01.01. до 31.12.2019. године

Контно	Опис/ставка	Претходна година	Текућа година	Индекс (4/3) x 100
1	2	3	4	5
	Приходи по основу редовне дјелатности – властити приходи	11.375	11.565	102
	Приходи из општинског буџета	89.138	72.960	82
	Приходи из републичког буџета	368.908	375.872	102
	Приходи по осталим изворима (донације, продаја основних средстава)	-	-	-
	УКУПНО ОСТВАРЕНИ ПРИХОДИ	469.421	460.397	98
41	I ТЕКУЋИ РАСХОДИ (1+2)	434.807	451.001	104
411	1. Расходи за лична примања запослених	367.237	374.511	102
4111	Расходи за бруто плате запослених	332.065	341.930	103
4112	Расходи за бруто накнаде трошкова осталих личних примања запослених по основу рада	10.455	9.115	87
4113	Расходи за накнаду плате запослених за вријеме боловања, родитељског одсуства и осталих накнада плате	18.830	17.288	92
4114	Расходи за отпремнине и једнократне помоћи (бруто)	5.887	6.178	105
412	2. Расходи по основу коришћења роба и услуга	67.570	76.490	113
4122	Расходи по основу утрошка енергије, комуналних, комуникационих и транспортних услуга	37.013	44.543	120
4123	Расходи за режијски материјал	8.753	7.356	84
4125	Расходи за текуће одржавање	1.274	1.811	142
4126	Расходи по основу путовања и смјештаја	5.022	4.777	95
4127	Расходи за стручне усуге	8.167	8.297	102
4129	Остали некласификовани расходи	7.341	9.706	132
51	II ИЗДАЦИ ЗА НЕФИНАНСИЈСКУ ИМОВИНУ	34.614	9.396	27
511	1. Издаци за произведену сталну имовину	34.614	9.396	27
5113	Издаци за набавку постројења и опреме	34.614	9.396	27
	УКУПНО ОСТВАРЕНИ РАСХОДИ	469.421	460.397	98

Извјештај је сачинила Свјетлана Додевска, број лиценце СРТ 0954/20, која обавља рачуноводствене послове за потребе Библиотеке.

Образложење:

Укупно остварени **приходи** у 2019. години били су за 2 %, односно 9.024 КМ **мањи** у односу на претходну годину.

Приходи по основу редовне дјелатности (чланарине коју плаћају корисници услуга Библиотеке) остварени су за 2 % у већем износу на претходну годину. С обзиром да цијене коришћења библиотечких услуга нису мијењане дужи временски период, наведено повећање последица је повећања броја корисника услуга насталог због пружања квалитетнијих и разноврснијих услуга.

Приходи из буџета Града Добоја су мањи за 18 % у односу на претходну годину. До наведеног смањења дошло је приликом другог ребаланса буџета Града Добоја, када су планирана средства за Народну библиотеку Добој значајно умањена.

Приходи из буџета Републике Српске су већи за 2 %, док прихода од донација у текућој години није било.

Укупно остварени **расходи** у 2019. години били су за исти износ мањи од остварених прихода у односу на претходну годину.

Текући расходи су за 16.194 КМ већи у односу на претходни период. Расходи за лична примања запослених већи су за 7.274 КМ због дјелимичног усаглашавања плата запослених у просвјети и култури са платама осталих буџетских корисника, на основу закључка Народне скупштине Републике Српске из 2008. године и Меморандумом потписаним између предсједнице Савеза синдиката Републике Српске и предсједнице владе Републике Српске 2018. године.

Расходи по основу коришћења роба и услуга већи су за 8.920 КМ него у претходној години прије свега због повећања цијене топлотне енергије, те обављања редовних активности библиотеке описаних у наративном дијелу извјештаја.

Издаци за набавку постројења и опреме у 2019. години су мањи за око 73 % или 25. 218 КМ у односу на претходну годину због ограничених средстава у буџету града Добоја.

У 2019. години, ако и претходних година, расположива средства су коришћена веома рационално и плански, у складу са прописима и упутствима Одјељења за финансије града Добоја и финансијске службе Министарства просвјете и културе. Није било повећања броја запослених, а код стварања обавеза водило се рачуна о расположивим средствима у буџету града Добоја и Министарства просвјете и културе.

13. ЗАКЉУЧАК

Након катастрофалне мајске поплаве 2014. године, захваљујући у највећој мјери преданом раду и залагању свих запослених, уз ограничено финансирање из буџета, ослањајући се у највећој мјери на донације успјели да обновимо зграду Библиотеке и набавимо највећи дио потребне опреме и дјелимично обновимо уништени библиотечки фонд.

Све ово је имало за резултат да у Библиотеку долази све већи број наших суграђана, да реализујемо разне културне манифестације и да веома успјешно реализујемо активности са нашим најмлађим читаоцима.

Поред тога, као матична библиотека за добојску регију значајно доприносимо развоју библиотечко-информационе дјелатности и својим цјелокупним радом афирмативно промовишемо нашу локалну заједницу и чинимо да град Добој буде итекако познат у библиотечким круговима Републике Српске и шире.

У циљу стварања услова за унапређивање рада у Народној библиотеци Добој, предлажемо да се у наредном периоду:

- у складу са одредбама Законом о библиотечко-информационој дјелатности, у буџету Републике Српске, обезбиједи довољан износ средства за бруто плате запослених и друга примања на основу радног односа, набавку библиотечке грађе, инвестиције у нове намјенске објекте за обављање библиотечке дјелатности и значајнију адаптацију постојећих, те финансирање дијела програмских активности (како је прописано чланом 68, став 3. Закона о библиотечко-информационој дјелатности).
- у складу са одредбама Закона о библиотечко-информационој дјелатности, у буџету града Добоја обезбиједи довољан износ средстава за финансирање материјалних и режијских трошкова, те за текуће и инвестиционо одржавање.

Уколико се наведене препоруке проведу, дјелимично или потпуно, створиће се претпоставке за још ефикасније пословање ове веома значајне институције културе.

Добој, 15.02.2020.

ДИРЕКТОР
Др Славица Гостимировић

Овај Извјештај је, на приједлог директора, размотрио и усвојио Управни одбор Народне библиотеке Добој.

Број: 01/2 - ____20.

Добој, _____

ПРЕДСЈЕДНИК УПРАВНОГ ОДБОРА
Мр Младен Гајић